

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 1/352/178
20 13 Luna 02 Ziua 04

INSTITUTUL
CULTURAL
ROMÂN

Aleea Alexandru 38
Sector 1, 011824 București
ROMÂNIA
E-mail: icr@icr.ro

Tel.: 031 71 00 627 / 031 71 00 606
Fax: 031 71 00 607
www.icr.ro

BP
2+12

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 61/210 CP / 06.02.2013

Domnului VALERIU ZGONEA
Președinte
Camera Deputaților

Am pe BP

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN
Aleea Alexandru nr. 38
REGISTRATURĂ
IEȘIRE Nr. 1445 / 06.02.2013

Parlamentul României
Camera Deputaților

L.P. Nr. 141 din 07.02.2013

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
REGISTRATURA GENERALĂ
Nr. intrare 359
10.13 Luna 02 Ziua 04

Domnule Președinte,

Vă remit Nota privind dezvoltările din Institutul Cultural Român și nevoile de sprijin din partea Guvernului României.

Cordial,

Andrei Marga

PREȘEDINTE**Nr. 1457 / 04.02.2013**

**Notă
privind dezvoltările
din Institutul Cultural Român
și nevoile de sprijin
din partea Guvernului României**

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului României nr. 27 din 13 iunie 2012 Institutul Cultural Român a trecut în subordinea Senatului României, iar președintele și cei doi vicepreședinți, precum și consiliul de conducere, au fost aleși de către senatori, conform unui algoritm. În raport cu conducerea monocoloră de dinainte, noua conducere reflectă pluralismul politic, iar gestiunea instituției a devenit mai dinamică și, desigur, mai complexă.

În timpul scurs de la numirea noii conduceri (11 septembrie 2012), în Institutul Cultural Român s-a întreprins o evaluare a ceea ce s-a petrecut până la data menționată și a dus la nemulțumiri extinse și justificate în rândul principalilor creatori de cultură din țară. S-au luat în seamă evaluările repetat negative (pentru 2009, 2010, 2011) ale Curții de Conturi. La solicitarea multor cetățeni – cu toate că instituția s-a concentrat asupra prezentului și viitorului – au fost publicate documente relative la acțiunea vechii conduceri, care atestă:

- a) O înțelegere restrictivă a culturii, un accent pe creatorii potențiali și antagonizarea generațiilor;
- b) Impact restrâns, creat mai ales prin plăți pentru participări la activități, în țară și în străinătate, cu încălcarea de reglementări legale și excedarea tarifelor europene;
- c) Editarea de publicații (cărți, reviste, albume etc.), cu autori remunerați, rămase în depozitele instituției;
- d) Institute culturale române din străinătate cu neajunsuri majore: unele nu au sediu (Bruxelles), altele sunt fără bibliotecă (Viena), unele cu impact insuficient (Budapesta, Varșovia), altele devenind agenții de impresariat (Istanbul), altele fără înțelegerea culturii (Paris), altele realizând mai mult activități din specialitatea directorului (New York) etc.;

- e) Numirea în funcții, în țară și în străinătate, de așa-numiți „manageri culturali”, selectați discreționar, care s-au dovedit a fi, în majoritate, fără orientare sigură în cultură și fără randament managerial;
- f) O concepție asupra rolului instituției - „Institutul Cultural Român trebuie să facă nu propagandă cu valori culturale, nu promovare a culturii recunoscute de stat drept «cultură oficială», ci cooperare culturală directă” se spune într-un text oficial din 2011 al fostei conduceri – care nu este practică de nicio altă țară sau instituție;
- g) Între consecințele negative ale acestei concepții a fost proliferarea, dincolo de marginile artei și culturii, a scrierilor ce echivalează românii cu o specie degradată (în termeni jenanți pentru evocare!), a albumelor scumpe, dar pline de poze banale (cum sunt cele consacrate transhumanței, de exemplu) sau de obscenități (expoziția de la New York, albume de autori din magazia instituției);

Atunci când actualul Institut Cultural Român a pus în relief neajunsurile, reacțiile celor implicați au fost vehemente : s-au acuzat, pe rând, reducerea culturii la inovații tehnice, neajunsuri în derularea concursurilor, nepotismul, apartenența la fosta securitate – toate fiind simple minciuni într-o campanie de denigrare. Vehemența a fost cu atât mai mare, cu cât beneficiile respectivilor, din partea fostului ICR au fost mai mari (un emigrant a încasat 1,17 miliarde de lei, altul 50.000 de euro într-un semestru, o altă persoană 20.000 de euro onorarii etc.).

Arătând, conform obligației ce revine institutelor publice, ceea ce s-a petrecut, nu trebuie să ne lăsăm absorbiți de trecut, ci trebuie să ne concentrăm asupra prezentului și viitorului.

Între timp, actuala conducere a Institutului Cultural Român a remis Senatului României și Primului Ministru raportul preliminar intitulat **2012 și prefigurarea anului 2013 la Institutul Cultural Român**, care cuprinde un raport de activitate, strategia și direcțiile de acțiune ale anului 2013. Acest raport a fost făcut public și se află pe portalul instituției. De aceea, nu reluăm descrierea din acel raport, ci ne concentrăm în **Nota** de față dreptul informării Guvernului și Senatului României: A) Acțiunilor majore întreprinse din 11 septembrie 2012 încoace; B) Acțiunilor în care Institutul Cultural Român are nevoie de decizia Guvernului și de sprijinul Biroului Senatului României.

A

Institutul Cultural Român a înregistrat în ultimele șase luni schimbări majore pentru a-și atinge misiunea încredințată de lege – aceea de a face cunoscută cultura română și de a-i asigura vizibilitate și prestigiu. Programele s-au diversificat (cum atestă

documentul **Programele ICR 2012-2013**, publicat pe site-ul instituției și în „Buletinul informativ al ICR”, nr. 1, 2012), încât să sprijine efortul de consacrare al creatorilor. S-a asumat un concept largit de cultură (incluzând, alături de literatură, film, muzică, arte plastice, și științele sociale, științele în înțeles cuprinzător, cu aplicațiile lor tehnologice, filosofia, teologia), conform abordărilor europene contemporane. S-a trecut la organizarea filialelor ICR în capitalele culturale ale provinciilor istorice ale țării. S-a denunțat antagonizarea generațiilor practică în ultimii ani și s-a revenit la criteriul valorii operei. Posturile din Institutele Culturale Române din străinătate au trecut în regimul concursurilor. Toate proiectele pentru obținerea finanțărilor din partea ICR au fost plasate în concurs, iar juriile sunt efectiv independente și, înainte de toate, competente. A început transferul de cărți și publicații dinspre editurile autohtone spre institutele culturale române din exterior. Fiecare dintre aceste institute trebuie să-și organizeze propria **Bibliotecă a Culturii Române și Cursul de învățare a limbii române**. Împreună cu un consorțiu de edituri din țară, Institutul Cultural Român s-a angajat să editeze o serie de scrieri reprezentative ale culturii române, sub titlul **The Library of Romania**. Rețeaua institutelor culturale române din exterior este în curs de reevaluare, iar noi institute (la München, Beijing, Kiev, Moscova etc.) sunt deja proiectate. S-a trecut la asigurarea dezbaterii asupra evoluției României, în forme diverse (organizarea **Conferințelor ICR**, selectarea de reviste în vederea sprijinirii profilării lor pe debateri economice, juridice, sociologice, filosofice, organizarea de conferințe itinerante în institutele din exterior). Se editează **The Review of Romanian Books** – publicație periodică ce prezintă cărțile reprezentative ale diferitelor domenii ale culturii române. Se organizează Platforma Electronică **Romania in the World**, care va permite comunicarea completă cu diferite locuri de pe glob în care trăiesc cei ce se revendică din cultura română. România participă la târgurile internaționale de carte majore (iminent fiind târgul de carte de la Paris, în care România este invitat de onoare, apoi Göteborg, Londra, Torino etc.). A fost lansat programul sporirii resurselor extrabugetare și al accesării resurselor europene. Organigrama a fost modificată și adecvată misiunii. Se pot invoca multe alte schimbări majore pe direcția sincronizării.

B

Institutul Cultural Român are nevoie astăzi, în mod stringent, de decizii ale Guvernului României și de sprijinul Biroului Senatului României în următoarele probleme:

1. **Punerea în aplicare a unei „noi geografii” a institutelor culturale române din străinătate.**

ICR are ca obiectiv realizarea **noului geografii a institutelor culturale române din străinătate**. Pentru 2013, **Institutul Cultural Român** își propune:

- Să organizeze efectiv institute culturale române rămase mai mult pe hârtie, precum **Institutul Cultural Român din Bruxelles**. Este nevoie de decizia Ministerului Afacerilor Externe (solicitarea din partea ICR către MAE nr. 17152/22.11.2012);
- Să organizeze efectiv institute culturale române care sunt, la această oră, deja negociate cu țările respective : **Institutul Cultural Român din Kiev; Institutul Cultural Român din Beijing; Institutul Cultural Român din München-Nürnberg; Institutul Cultural Român din Moscova**. Este nevoie de decizia Ministerului Afacerilor Externe (solicitarea din partea ICR către MAE nr. /18112/17.12.2012);
- Să coopereze cu Ministerul Afacerilor Externe și cu Ministerul Culturii și Patrimoniului Național încât să se încheie neîntârziat negocierile cu țările respective și să se treacă la organizarea efectivă a **Institutului Cultural Român la Montreal, a Institutului Cultural Român la Belgrad, a Institutului Cultural Român la Atena, a Institutului Cultural Român la Cairo-Alexandria, a Institutului Cultural Român la Geneva, a Institutului Cultural Român la Seoul, a Institutului Cultural Român la Sao Paolo, a Institutului Cultural Român la Chicago, a Institutului Cultural Român la Abu Dhabi**;

Institutul Cultural Român își propune să confere un format nou, inovativ din punct de vedere cultural, cuprinzător și cu impact extins activităților institutelor culturale române din străinătate, încât acestea să mărească vizibilitatea și prestigiul culturii române.

2. **Aplicarea, în cooperarea dintre ICR, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, a măsurii de neprelungire și nerepetare a mandatelor de director, director adjunct, referent în institutele culturale române din străinătate și racordarea, astfel, la practicile din numeroase țări. În acest fel, mai mulți specialiști din țară au șanse de a ocupa astfel de funcții.**

Menționăm că a fost oprită prelungirea de mandate în funcțiile de directori, directori adjuncti și referenți, mandatele punându-se în acord cu practicile europene. Măsura nerepetării mandatelor și a neprelungirii acestora a fost luată și pentru a oferi cât mai multor intelectuali și tineri din România oportunitatea de a ocupa un post într-un

institut cultural român și de a-și dezvolta o operă. Decizia a fost făcută publică la timp. Unii dintre actualii referenți și directori devin, cum se observă ușor, vehemenți dacă nu li se acordă prelungiri sau dublări de mandate.

3. Încheierea, de către Ministerul Afacerilor Externe, a desemnării – pe propunerile deja remise de către Institutul Cultural Român – directorului adjunct de la Budapesta, a directorului adjunct de la Varșovia, a directorului și a directorului adjunct de la Chișinău, a referenților propuși.

În urma examinării acțiunilor din ultimii ani ale acestor institute, s-a observat că este nevoie ca în fruntea institutelor culturale române să fie aduse personalități profilate ale culturii române.

Cei eliberați din funcții, au fost evaluați pe baza rezultatelor făcute publice prin rapoartele lor de activitate, iar deciziile de eliberare sunt justificate. În definitiv, în orice funcție publică, există și o răspundere – în acest caz, răspunderea pentru reprezentarea culturii române și pentru cheltuirea banului public.

Până la această oră, Institutul Cultural Român - împreună cu Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Culturii - au numit directori și directori adjuncți consacrați (Doina Uricariu, la New York, Alexandru Dobrescu și Ramona Călin, la Paris, Daniel Nicolescu, la Lisabona, Gabriela Matei, la Budapesta etc.), iar procesul este în curs.

Menționăm că, în premieră, a fost organizat concurs pentru ocuparea posturilor de directori adjuncți și referenți ai institutelor culturale române din străinătate. Până acum, aceste desemnări erau făcute de președintele Institutului Cultural Român, fapt, de altfel, permis de lege. Actuala conducere a Institutului Cultural Român a renunțat la desemnarea discreționară de directori adjuncți și referenți în favoarea concursului anunțat public. Alegerea formulei concursului s-a făcut tocmai pentru a da șanse de a ocupa posturi în diplomația culturală cât mai multor tineri și pentru a selecta personal cât mai calificat.

Concursurile s-au desfășurat fără lacune, cu respectarea reglementărilor. Precizăm că Institutul Cultural Român: a) aplică legislația în vigoare în mod riguros; b) în cadrul acestei legislații, s-au făcut continuu angajări, în cooperarea Institutului Cultural Român, Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Culturii. Angajările s-au făcut și se fac în formulele variate permise de lege (detașare, prestări de servicii și altele). Prin urmare, Institutul Cultural Român a organizat concursuri cu perspective reale de angajare, în cadrul legislației existente. Este de-a dreptul ridicolă solicitarea unor directori și referenți din unele institutele culturale române din

străinătate de a nu se angaja noi persoane în locul lor și de a opri orice concurs sau demers de noi angajări.

4. **Păstrarea promisiunii Ministerului Finanțelor Publice ca la rectificarea bugetară, bugetul Institutului Cultural Român să fie suplimentat dincolo de limita anului 2012, care s-a luat ca reper, de către Ministerul Bugetului, pentru bugetul ICR 2013 (vezi Nota de fundamentare nr. 63/04.01.2013);**
5. **Sprijinirea Institutului Cultural Român în inițiativa de creare a unei *Fundații pentru Cultura Română*, care să reia o experiență istorică reușită în termenii de azi și să permită mărirea contribuției voluntare a diferiților actori sociali la finanțarea culturii.**